

No: 1060 – Menş e Adı

ŞUHUT PATATESİ

Tescil Ettiren
ŞUHUT BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 06.05.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 05.04.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1060
Tescil Tarihi	: 05.04.2022
Başvuru No	: C2021/000214
Başvuru Tarihi	: 06.05.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Şuhut Patatesi
Ürün / Ürün Grubu	: Patates / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Şuhut Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Pazar Mah. Cumhuriyet Cad. Şuhut AFYONKARAHİSAR
Coğrafi Sınır	: Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesi
Kullanım Biçimi	: Şuhut Patatesi ibaresi ve menşe adı amblemi ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Şuhut Patatesi ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Şuhut Patatesi yaygın olarak; Latince tür adı *Solanum tuberosum* L. olan *Agria* çeşidi patatesler kullanılarak üretilir. Şuhut Patatesi, ülke genelinde lezzeti, sarı rengi, kışlık depolamaya uygun uzun süre saklanabilir olması ile bilinir. Şuhut ilçesinin yemek kültüründe önemli bir yeri bulunan Şuhut Patatesi; yemeklerde dağılmadan pişmesi, kızartmalarda parlak sarı renkteki görünümü, ürüne has lezzeti ile tercih edilir. Şuhut Patatesi; uygun muhafaza koşullarında uzun süre depolanabildiği için bölgede “kışlık patates” olarak da bilinir.

Şuhut Patatesinin; karakteristik sarı rengi, tat özellikleri, uygun muhafaza koşullarında uzun süre muhafaza edilebilmesi gibi ürün özellikleri temelde Şuhut ilçesinin (Şuhut Ovası ve çevresi) coğrafi konumu, 1100 metrenin üzerindeki rakımı, karasal iklimi ve bu iklimden kaynaklı gece-gündüz arasındaki sıcaklık farklılıkları ile bu patatesin üretim metodu ile ilgili ortaya çıkan özelliklerdir (Tablo-1).

Özellikler	
Olgunluk durumu	Orta geççi
Yumru	Geniş, orta ebatta, yuvarlak, şekil olarak uniform yapıda
Çiçek rengi	Beyaz
Çiçeklenme aralığı	Sık
Yeşil aksam yoğunluğu	Yoğun
Büyüme tipi	Dik
Yumru et rengi	Koyu sarı
Yumru yapısı	Oval uzun
Yumru kabuk rengi	Sarı
Yumru kabuk yapısı	Düz
Dormansi süresi	Uzun
Erken hasata gelme potansiyeli	Yüksek
Büyüme çatlağı oluşturma	Düşük
İçsel pas leke oluşumu	Düşük
İç boşluk eğilimi	Orta
Dış Darbelere dayanımı	Dayanıklı
İkinci büyüme eğilimi	Düşük
Depolamaya yatkınlık	Yüksek
Uniform yumru oluşturma	Yüksek
Yumru Boyutu	Büyük
Bitki başına yumru oluşturma	Orta / yüksek
Verim potansiyeli	Yüksek
Kuru madde içeriği	Orta
Nişasta içeriği	Orta

Tablo-1. Şuhut Patatesi Bazı Ürün Özellikleri

Yetiştiriciliğinin yapıldığı süre boyunca yüksek ve düşük sıcaklık, Şuhut Patatesinin kalitesini ve verimini doğrudan etkiler. Bitkinin çıkış ve yumru oluşumu safhalarında yaklaşık -2°C'lik sıcaklık kısa sürede bitkiyi dondurabilir. Yumru oluşumu ve gelişimi safhalarında ise yüksek sıcaklıklar verimi düşürür. Bitkinin olgunlaşma safhasında ise yüksek sıcaklıklar verimi artırır. Şuhut Patatesi yetiştirildiği coğrafi sınırdan sulu tarıma elverişli bir tarla bitkisidir. Bu durumun başlıca sebebi yetiştirme süresi boyunca bölgenin uygun sıcak iklim özelliklerine sahip olmasıdır. Diğer taraftan istenilen patates verimi için genellikle 200-300 mm'lik yağış yeterlidir. Şuhut ilçesi özellikle çiçeklenme ve yumru gelişimi dönemlerinde ihtiyacı karşılayacak kadar yeterli sulu tarım koşullarına sahiptir. Şuhut ilçesinin toprak yapısı hafif yapılı kumlu-killi/tınlı toprak niteliğinde olmasından dolayı bölge ekim nöbetinin sağlanmasına elverişlidir. Böylelikle kendisinden sonraki yıl ekilecek bitkilere havalanmış topraklar bırakarak bölgede yetiştirilebilecek diğer tarım ürünleri ile ideal bir ekim nöbeti oluşturur.

Üretim Metodu:

Şuhut Patatesi Yetiştiriciliği ve Üretim Aşamaları

a) Tarla Tesisi ve Toprak İşleme: Ekilecek tohumluklar belirtilen coğrafi sınırdan temin edilmeli ve bu tohumluklar benzer iklim özelliklerine uyumlu olmalı ve hastalık taşıyamamalıdır. Dikimden önce yumruların ön filizlendirmeye alınmış olması istenir. Dikimde kullanılacak yumrulara gözler uyanmış olmalıdır. Ekim işlemleri el veya tarım makineleri ile yapılır.

Patates dikilecek tarlada anız varsa, sonbaharda derin sürüm ile anız bozulur. Böylece toprak yüzeyinin kışı kabarık olarak geçirmesi sağlanır. İlkbaharda uygun tarım makineleri, dip kazan, kültivatör vb. çekilerek tarla dikime hazır hale getirilir.

b) Toprak ve İklim İstekleri: Patates yetiştiriciliğinde istenilen verimi elde edebilmek için düşük asiditeli kumlu-killi/tınlı ve derin profilli toprak yapısı ile karasal iklim özellikleri istenir. Patates yetiştiriciliğinde ideal toprak pH'sı 5,4-7,5 aralığındadır. Patates dikimi ilkbaharda toprak sıcaklığı 8 °C' nin üzerine çıkmasıyla birlikte yılın nisan/mayıs aylarında derin dikim yöntemiyle dikilir. Dekara 250 - 350 kg civarında tohumluk kullanılır. Dikimde; sıra üzeri genellikle 20-27 cm, sıra arası 70-75 cm, ekim derinliği ise 5-8 cm aralığındadır. Bitkinin toprak üstü organlarının 5-10 cm kadar büyümesiyle birlikte ve toprağın durumuna göre 10-12 cm yüksekliğinde sırt (boğaz doldurma) yapılır.

c) Gübreleme: Gübrelemede yetiştiricilik, iklim ve bitkinin gelişim safhaları vb. koşulları da dikkate alınarak uygun şekilde azot, fosfor, potasyum, magnezyum, kükürt ve çinko gübresi verilmesi önerilir. Ayrıca gübrelemede ahır/çiftlik gübresi de verilebilir.

ç) Sulama: Sulama işlemi dikimden önce toprak kuruluşuna bağlı olarak toprağın tava gelmesi için ön sulama yapılmasıyla başlar. Patates bitkilerinde su ihtiyacı alt yapraklardaki solma ve sararmayla kendini belli eder. Toprak nemi ve iklim şartlarına bağlı olarak 7 ila 10 gün aralıklar ile 8-10 defa sulama yapılması tavsiye edilir. Hasat ile son sulama arasında tercihen 1 haftalık bir zaman dilimi bırakılır.

d) Zirai Mücadele: Patates bir çapa bitkisidir. Bitkinin çıkış öncesinde toprak düzeltmesi yapılır. Böylece toprak kaymak bağlamışsa kırılmış ve yeni çıkmaya başlayan yabancı otlar arındırılmış olur. Bitkinin toprak yüzeyine çıkmasından itibaren çapa işlemi yapılmaya başlanır. Patates bitkisinin 3 ila 4 yapraklı olmasıyla birlikte genellikle 20 gün ara ile işlem tekrarlanır. Böylece toprak kabartılır, yabancı otlar arındırılır ve toprak nemi korunur. Dikim ve boğaz dolumu öncesinde kök boğazı gibi hastalıklara, yabancı otlara ve zararlılara karşı gerektiğinde kimyasal mücadele yapılır. Zirai mücadelede ilgili mevzuata uygun bitki koruma ürünleri kullanılır.

e) Hasat: Bölgenin iklim koşullarına göre yoğunlukla yılın eylül ve ekim aylarında yapılan hasat, kasım ayına kadar sürer. Hasatta toprağın yaş olmamasına, tavında bulunmasına, yumruların kesilip zedelenmemesine, toprakta yumru bırakılmamasına özen gösterilir. Hasat; bel, çatal, çapa ile yapılabilir. Ayrıca pulluk, tek veya çift sırayı söküp bitkiden ayıran yarı veya tam otomatik tarım makineleri ile de hasat yapılabilir. Hasattan sonra patates yumruları ıslak ise kurutulur. Hastalık etmeni bulunan, çürük, berelenmiş, kabuğu soyulmuş vb. patatesler ayıklanır. Daha sonra büyüklüklerine göre sınıflandırılarak depolamaya veya satışa hazır hale getirilir. Ürün dökme olarak ya da gıda ile temasa uygun ambalajlarda ilgili mevzuata uygun etiket bilgileri ile tüketiciye arz edilir.

f) Depolama ve Muhafaza Koşulları: Ürün; kuru, serin, temiz ve kokulardan arı, fazla ışık almayan karanlık ortamlarda/depolarda muhafaza edilir. Patateste depolama genellikle dökme veya çuvallanarak yapılır. Depolamada patatesler üst üste fazla istiflenmemelidir.

Denetleme:

Denetimler; Şuhut Belediyesi koordinatörlüğünde; Şuhut Belediyesi, Şuhut Ziraat Odası ile Şuhut İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünün katılımıyla en az 3 kişiden oluşan denetim merci tarafından gerçekleştirilir.

Denetim yılda en az bir kere yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir. Yapılan denetimler; 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca raporlanarak her yıl düzenli olarak Şuhut Belediyesi tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna sunulur.

Denetim merci, Şuhut Patatesi coğrafi işareti kullanım biçiminin uygunluğunu, ürünün hasadı, depolama ve muhafaza koşulları ile “Üretim Metodu” bölümünde belirtilen hususlara uygun üretim yapılıp yapılmadığını kontrol eder. Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzluklar ile alınması gerekli tedbirler denetlenen ilgili kişi, kurum veya kuruluşa bildirilir.

Denetim merci, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.